

JAZ(Z) in Bohinj

ŽIGA KORITNIK, FOTOGRAF, NOR NA DŽEZ, DŽEZIST, NOR NA FOTOGRAFIJO. A JA, PA ŠE BOHINJ!

Sprašuje **Gregor Šket**

Žiga Koritnik je džezist. Njegov inštrument je fotoaparatus. Je dokaz, da fotografija lahko tudi igra in da se džez lahko tudi gleda. Ob njegovih umetninah se zazdi, da sta džez in fotografija kot brat in sestra. Oba prisegata na unikatnost, interpretacijo in improvizacijo. Trenutki, v katerih iščeta navdih, so mešanica večnosti in iskanja vedno novega. Prav zato sta tako nepredvidljiva, zanimiva in privlačna. Vse to vsebujejo Koritnikove fotografije. Zanj bi lahko mirno zapisali, da je inventar tako rekoč vseh džezovskih dogodkov. Pa ne samo v ljubljanskih Križankah, temveč tudi v Cankarjevem domu, na Drugi godbi, na džezovskem festivalu v Skopju, Cerknem, kjer zadnja leta vodi svojo fotografsko delavnico glasbene fotografije, Saafeldnu, na Vision Festivalu v New Yorku, preverja pa tudi različne druge festivale po svetu ...

Ker je mojster, so pred njegov objektiv stopili tudi največji mojstri džeza kot verjetno najbolj inovativne in inventivne glasbe. Cesaria Evora, Tom Waits, Khalid, Anthony Braxton, Salif Keita, Dianne Reeves, Ray Charles, Peter Brötzmann, Marc Ribot, Henry Threadgil, William Parker, Oumou Sangare ...

Da nima glasbenih predsodkov, je dokazal s fotografijami izvajalcev povsem nedžezovskih zvrsti, na primer Lojzeta Slaka ...

Na sprožilec pogosto pritisne tudi v gledališču. In seveda v Bohinju, ki je podobno kakor glasba njegova otroška ljubezen in strast.

Letos bo minilo že dvajset let, odkar je svoja dela v nekdanji galeriji Lerota prvič predstavil javnosti. Kmalu po tem se je zgodilo naključje, ki mu je odprlo vrata v

širni svet. Njegova fotografija z naslovom Happy Together, na kateri je upodobil nagce, ki so na svoje hrbte kar s kremami narisali najrazličnejše podobe, je bila nagrajena na Olympusovem natečaju v Tokiju. V naslednjih dveh desetletjih se je razstav in objav v slovenskem in mednarodnem prostoru nabralo preveč, da bi jih lahko naštel in preštel. Njegove fotografije so objavili v New York Timesu, Time Outu, Mladini in seveda v številnih specializiranih džezovskih revijah, kot so Downbeat, Jazz Times, Signal To Noise, Jazziz, Village Voice, All About Jazz ... Razstavljal je od Ljubljane do New Yorka. S svojimi deli je opremil ovitke številnih cedevjev. Izdal je knjige Jazzy-ga, Un punto di luce in lani še monografijo o Bohinjskem jezeru z naslovom Jezero/The Lake.

Bolj kakor številne pohvalne kritike ga veseli spodbudne besede ljudi, ki jim pravi prijatelji. »No, to pa je eden najboljših fotografov. Zna vas ujeti v takih trenutkih, da se človek samemu sebi, kako bi rekel, ne zdi preveč grd,« ga je opisal Boštjan Hladnik. Han Bennink ga je razglasil za svojega najljubšega fotografa. Oliver Belopeta, direktor skopskega džezovskega festivala, prav Koritnikovim fotografijam pripisuje največ zaslug za mednarodno prepoznavnost svojega festivala. Boštjan Gombač zatrjuje, da bi imel doma raje Koritnikove fotografije kakor Versacejeve krožnike. Najbolj pa ga je razveselil iskren stavek preprostega sardinskega pastirja: »Ti si Maradona fotografije!«

Kako ste pravzaprav zašli v fotografijo?

Fotografija me je očarala že v otroških letih, ko sem pri enajstih dobil prvi fotoaparatus. Precejšen vpliv je imela ustvarjalna okolica, v kateri sem živel. Moji sosedje so bili fotografa Janez Pogačnik in Janez Kalašnik, poleg njiju pa še džezovski glasbenik Ati Soss. Oče se je tudi ljubiteljsko ukvarjal s fotografijo in z velikim zanimanjem sem pregledoval diapozitive z izletov, potovanj, smučanj. S prijatelji so imeli t. i. »dia« večere in opazovanje fotografij je bilo zame vedno magično doživetje.

Vedno sem vedel, da se želim ukvarjati le s fotografijo in da me kaj drugega pravzaprav niti ne zanima. Glede na takratne

okolščine se takrat nisem vpisal na fotografski oddelek srednje šole za oblikovanje in fotografijo. Takrat pri nas fotografije sploh ni bilo možno študirati. Tako zase lahko rečem, da sem samouk. Precej sem se naučil tudi na televiziji, na kateri sem delal osemnajst let. Na začetku najprej kot asistent kameri, pozneje kot snemalec in direktor fotografije.

Ko sem se v zadnjih mesecih ukvarjal z zbiranjem gradiva za svojo pravkar aktivirano spletno stran, sem ugotovil, da prav letos mineva dvajset let od moje prve razstave, za katero sta me nagovorila Božena in Stjepan Leorota in mi tudi dala na voljo prostor nekdanje galerije Lerota. V tistem času sem fotografiral precej različne motive in še nisem bil osredotočen na interesne sfere, ki sem se jim posvetil v naslednjih letih.

Kako močna spodbuda je bila nagrada za fotografijo z naslovom Happy Together, za katero so vas nagradili na Olympusovem natečaju v Tokiju?

Gotovo mi je ta nagrada dala veliko motivacije in samozavesti. To je bilo v tistem obdobju zame izrednega pomena.

Če se ne motim, ste že kar nekaj let svobodnjak, kar verjetno s sabo prinaša prednosti in slabosti?

Seveda. Po osemnajstih letih na televiziji sem se odločil, da se bom posvetil le fotografiji. Letos bo štiri leta, odkar imam status svobodnega kulturnega delavca, in lahko rečem, da je svoboda super. V ustvarjalnem delu je fino, če si sam svoj gospod. Takoj sem začel razmišljati o novih projektih, takrat se je rodila tudi ideja o knjigi o Bohinju ... Laže si pospraviš glavo in sestaviš kamenčke, ki sestavljajo mozaik celote.

Hkrati vse to prinaša tudi dodaten stres. Za vse moram poskrbeti sam, sam si moram najti posel in vsak mesec si moram plačevati prispevke za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje. Lahko postane precej zoprno, če naročniki zamujajo s plačili.

Džez kot glavno interesno področje vaše fotografije se zdi za slovenske razmere dokaj specifičen in poseben. Kako ste pravzaprav prišli do njega?

Glasba me je vedno zanimala in privlačila. Že kot najstnik sem začel obiskovati

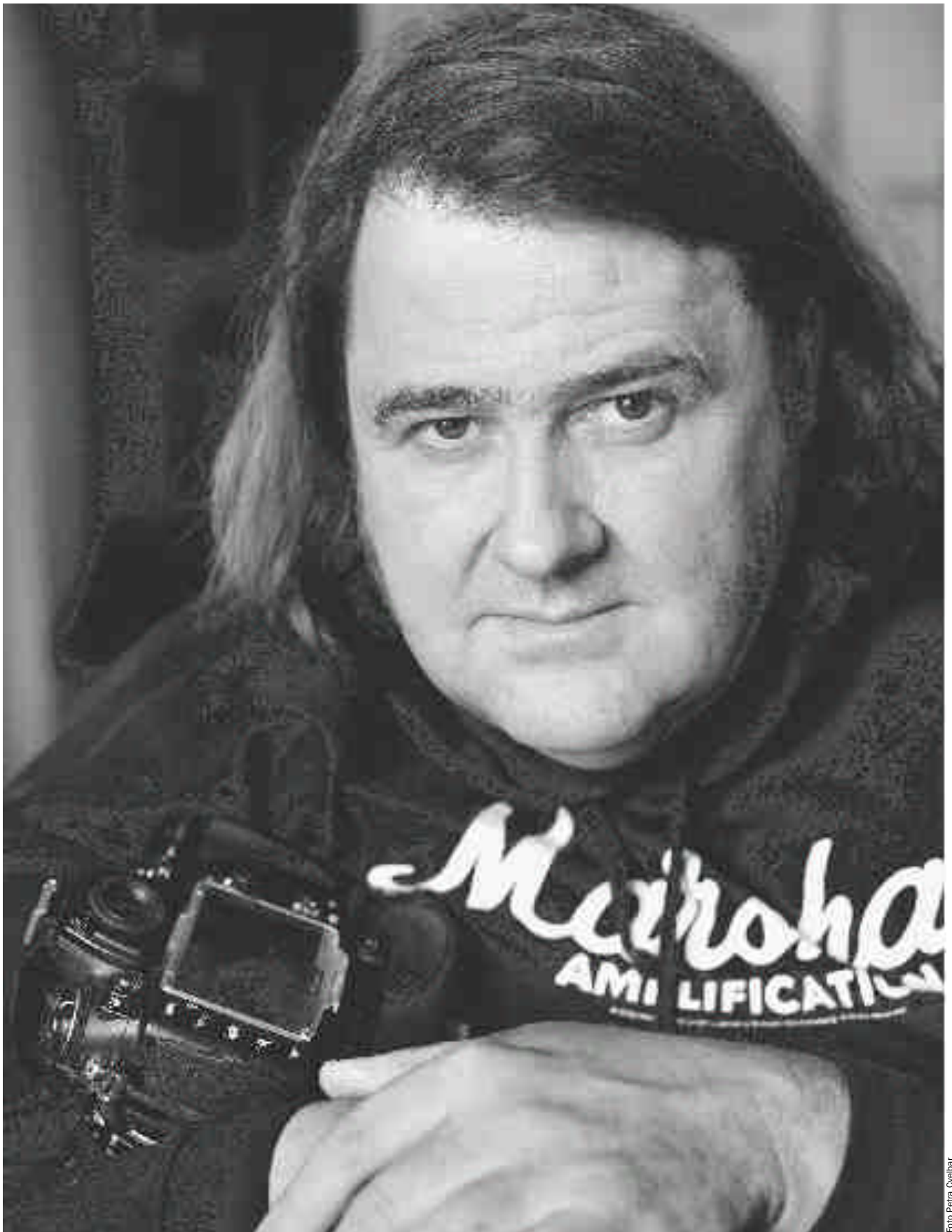

Foto Petra Ovelbar

koncerte, ki so se dogajali še v starem študentskem naselju. Prvič sem šel tja s svojim pokojnim prijateljem in spomnim se, da sem domov prišel čisto zmešan od navdušenja. Iz tega je nastala ljubezen, ki ne popušča in se nadgrajuje že skoraj trideset let.

Pravijo, da sem inventar ljubljanskih Križank, in če me ni, se marsikdo vpraša, kje hodim. Predvsem v zadnjem času obiskujem tudi številne džezovske festivale po svetu. Na skopskem festivalu sem že poldrugo desetletje glavni dokumentarist festivala. Precej delam za Drugo godbo. Lani so me organizatorji na primer povabili na znameniti festival v Montrealu. Kljub temu da moja fotografija na neki način izraža moj glasbeni okus, se trudim, da bi ohranil čim več tovrstne širine. **Džezovsko fotografijo pogosto primerjajo s športno. Kaj bi rekli?**

Res je precej vzporednic. Veliko je čakanja na pravi trenutek. Zelo pomemben je pravi čas. Treba je poznati osebno govornico in mimiko osebe, ki jo fotografiraš ... Vedeti moraš, kdo ta oseba je, kakšno glasbo igra, kaj je naredila v preteklosti, s kakšnimi projekti se zdaj ukvarja.

V vseh teh letih ste se razvili v enega najbolj prepoznanih fotografov džezovske glasbe daleč naokoli. Kako se ta dober sloves kaže v praksi?

Gotovo vse to prinaša določene prednosti. Upal bi si trditi, da zame ve veliko džezovskih glasbenikov, z nekaterimi glasbeniki sem navezal pristne prijateljske stike. Hkrati mi moje delo in reference omogočajo lažji dostop do tistih glasbenikov, s katerimi se še ne poznamo. Pogosto se mi zgodi, da me mlajši glasbeniki, ki iščejo vse mogoče poti za potrditev svojega dela, poiščejo kar sami.

Vedno sem rad v družbi ustvarjalnih ljudi, umetnikov ...

Kako poteka ta komunikacija, vas glasbeniki poiščejo pred prihodom v Ljubljano?

Tudi. Pred časom je v Ljubljani koncertiral Alexander Balanescu in mi poslal e-pošto ter me takoj obvestil o svojem prihodu. Največkrat pa kar na festivalih, če so priložnosti za to, seveda. Peter Brötzmann zdaj pripravlja komplet posnetkov svojih koncertov v živo s slovitim Chicago Tentetom, pri katerem bo uporabil moje fotografije, ki smo jih posneli na ljubljanski železniški postaji.

Kako pomembna sta za vaše delo osebna afiniteta in poznavanje džeza? Ob pogledu na vaše fotografije se namreč zdi, da glasba dobesedno igra iz njih ...

Afiniteta, veselje in poznavanje tega, kar delaš, so izjemnega pomena. Brez tega ni nič. Prav ta predani in navdušeni odnos pogosto pomaga, da greš tudi preko sebe,

če je treba. Da narediš nekaj, za kar čutiš, da moraš, čeprav je težko in naporno.

Ko sem začel obiskovati festivale, sem to počel izključno na lastne stroške. Potem si lahko mislite, kako zelo rad imam to, kar delam ... Svoja dela sem z veseljem objavljaval v reviji Muska, čeprav sem vedel, da mi ne morejo plačevati kdo ve kakšnih honorarjev.

Predvsem pa glasbeniki zelo hitro vedo, kdo se iskreno zanima za njihovo delo. Ko začutijo, da smo na isti valovni dolžini, ko vidijo tvoje delo, te laže spustijo v svojo bližino. Kot v vsakem odnosu je izredno pomembno zaupanje, ki se razvije, in odgovornost do tega, kar delaš.

Lani ste izdali tudi zanimivo monografijo Bohinja, kar je bilo za mnoge, ki vas ne poznajo osebno, precejšnje presenečenje. Ali je med džezom in Bohinjem kakšna nevidna povezava?

Glavno povezavo vidim predvsem v miru, ki mi ga dajeta. Podobno kot glasba je tudi Bohinj moja otroška ljubezen. Tam je moj ded kupil senik, ki je pozneje postal vikend, na katerem smo preživljali vse proste trenutke.

Bohinj je s fotografskega vidika verjetno dvorezni meč, saj ga vsi poznajo. Kako težko je bilo odkriti nove zorne kote, poglede, motive?

Ne bi rekel, da poznam vsak bohinjski kotiček. Poznam pa ga dovolj dobro, da me iskanje teh neobičajnih pogledov sploh ni skrbelo. V Bohinju sem že kot najstnik ogromno fotografiral in nekje v sebi sem ves čas čutil, da bo nekoč gotovo nekaj nastalo iz tega.

Ko je knjiga izšla, sem bil deležen zelo zanimivih odzivov, ki so se na prvi pogled zdeli kot kritike, v resnici pa so bili pokloni. Za fotografijo dveh kanujev, s katero sem kandidiral na natečaju slovenske pokrajinske fotografije, je nekoč v komentarju celo zapisal, da je zmontirana in da v Bohinjskem jezeru nikoli ni takih odsevov. O ja, pa so, samo vstati je treba dovolj zgodaj. Ljudje si sploh ne predstavljajo, kako različna je narava že v različnih delih dneva, kaj šele v različnih letnih časih. Bolj zanimivi so bili odzivi tujcev, ki sem jim pokazal knjigo. Spraševali so me, kje je to jezero. Nekateri so najprej pomislili na Kanado. Drugi so me spraševali, ali je to vedno isto jezero ali jih je več.

Bi se strinjali s tezo, da je fotografija najbolj razširjena umetnost, predvsem v pomenu, da se teoretično vsakomur lahko posreči odlična fotografija?

Odkar je digitalizacija povsem spremenila fotografijo, bi temu morda celo pritrtil. Samo odvisno, do katere mere je razvita pri vsakem posamezniku.

Vas to iz kakršnega koli razloga moti?

Moti me predvsem z vidika pridobivanja akreditacij za velike festivale. Vsako leto

se namreč število akreditiranih fotografov povečuje, zato je pred odrom toliko večja gneča in hkrati manjša možnost za izvirni posnetek. Mislim, da gre vse to na živce tudi glasbenikom, ki jih motimo pri njihovih nastopih.

Na srečo se tega zavedajo tudi organizatorji nekaterih festivalov. V Montrealu je že tako. Tam njihova služba za stike z javnostjo skrbi za to, koga bodo povabili in koga ne. Določajo tudi, kdaj in s kakšne razdalje je dovoljeno fotografiranje ...

Po drugi strani pa se zaradi vseh teh pravil in omejitev zmanjšuje polje našega umetniškega delovanja. V okoliščinah, ko ti nekdo določi, da lahko fotografiraš le pet ali deset minut, pa še to le od daleč, pač ne moreš pričakovati posebnega presežka. Zato veliko svoje energije posvečam tudi iskanju razmer, v katerih lahko delam v miru.

Kateri pa so elementi, ki so potrebni za nastajanje fotografskih presežkov?

Nujno potreben se mi zdi pretok pozitivnih energij. Pa tudi to, da jaz ne motim občinstva in občinstvo ne mene, da vsi skupaj ne motimo glasbenikov, da glasba naredi svoje. Takrat so dobre možnosti za nastanek presežnih trenutkov.

Ali v takih razmerah vendarle točno veste, kateri je tisti posnetek, ki bo izstopal iz množice?

V mnogih primerih začetim, kateri je bil tisti odločilni pritisk na sprožilec. Pa še takrat se sprašujem, ali je slika dovolj ostra in ravno prav osvetljena. Digitalna doba je odvzela precej te čarobnosti, saj včasih, ko smo slikali še na film, kljub dobrim občutkom vendarle nisi mogel vedeti stoodstotno. Spomnim se, da sem po koncertih pogosto odbrzel naravnost v domačo temnico razvijat filme. Šele ko je pogled skozi povečevalno steklo pokazal, da je vse v redu, sem lahko mirno zaspal. Temnica je tudi sicer zanimiva učilnica, kjer spoznaš, kaj pravzaprav je kontrast, kjer razumeš, kako se naredi določen učinek ... Tam spoznaš, da je fotografija zelo bogat jezik. Še bolj napeto je bilo fotografiranje na diafilme. Pri nas so bili najbolj razširjeni vzhodnonemški filmi ORWO, ki so jih razvijali le v laboratoriju v Skopju. Trajalo je neskončno dolgih štirinajst dni, da so razviti prišli nazaj v Ljubljano. To so bili res živčno prijetni trenutki. Na neki način celo pogrešam te čase, zato tudi danes, kljub možnosti ogleda na zaslonu LCD, ki je na hrbtni strani fotoaparata, komaj čakam, da posnetke vidim povečane in obdelane na računalniškem monitorju. In seveda fotografija potrebuje nekaj časa, da pridobi moč. Mnogokrat me presenetijo posnetki, ki dobijo zelo dobre odzive na razstavah, ko so bili posneti, pa mi niso vzbujali kakšnih posebnih občutkov.

FOTO: ALBA KORTNIK

Bohinjski motiv iz knjige Jezero/The Lake

Ko se je pred približno desetletjem pojavila digitalna fotografija, je bilo največ dvomljivcev prav med profesionalnimi fotografi. Kako ste vi sprejeli novost?

Brez težav sem »preklopil«. Všeč mi je bila enostavnost. To, da je odpadlo razvijanje filmov, je močno pospešilo in tudi olajšalo naše delo. Spomnim se, da sem si ravno v času, ko sem dobil prvi digitalni aparat, kupil tudi legendarnega nikona F5, vendar se ga celo leto nisem niti dotaknil in sem ga dokaj hitro prodal. Digitalizacija v džezovski fotografiji, ki praviloma nastaja v slabih svetlobnih razmerah, prinaša precej prednosti. Včasih smo uporabljali zelo občutljive filme (tudi do 1600 ASA), katerih glavni problem je bila zrnatost, ki mene sicer nikoli ni motila oziroma se je celo lepo vključevala v kontekst mojega dela, številni drugi pa so kot obsedeni iskali načine, kako bi se znebili zoprnih zrn.

No, res pa je, da v tujini, predvsem v ZDA, večina razstavne fotografije še vedno nastaja na filmih.

Ali vas vseeno kdaj zamikajo film, razvijalec, fiksir, temnica ...?

Z veseljem bi se lotil kakšnega projekta, še vedno narejenega na film, če bi mi to dovoljevale razmere.

Sicer pa klasike niti ne pogrešam. Občasno delam kakšne portrete glasbenikov na film srednjega formata. Ampak to ima svoje čare predvsem zaradi drugih dejavnikov. V mislih imam odnos s portretirancem, s katerim je treba vzpostaviti vzajemno zaupanje – da on zaupa meni in da jaz zaupam njemu ... Poleg tega včasih dogovarjanje za portretiranje traja tudi več let. In smo spet pri našem večnem čakanju.

Se je odstotek uspešnih fotografij z digitalizacijo povečal? Včasih so rekli: ena dobra fotka na film ...

No, jaz sem rekel: ena dobra fotka na festival. V mislih sem imel predvsem fotografije, ki so ustrezale mojim osebnim standardom in sem jih brez zadržkov objavil na razstavi.

Včasih smo seveda pazili na film, tudi zato ker je bilo to povezano s stroški. Sam sem si postavil omejitve dva filma na koncert. Ko sem ju poslikal, sem šel domov. Danes teoretično lahko fotografiraš brez premora. Seveda je primerno večja možnost za dobro fotografijo. Hkrati pa je zelo velika možnost, da bo zelo podobna fo-

tografija uspela tudi še komu. Zato je tudi je veliko več obdelovanja in dela v sodobni temnici na računalniku. Dela imamo zdaj veliko več kakor v preteklosti.

Če že govoriva o digitalizaciji, se kar samo ponuja vprašanje, kako je fotografijo spremenil internet ...

Zelo odvisno. Sam veliko visim na internetu, ta komunikacija se mi zdi pomembna. Imam prijatelje tako na Facebooku kakor tudi na MySpaceu. Zadnjih nekaj mesecev sem se ukvarjal večinoma s svojo internetno stranjo.

Internet se mi zdi predvsem dobrodošel, kar zadeva poenostavljanje komunikacije. Stvari, ki so prej trajale mesece, se po zaslugi spleta zgodijo v uri ali dnevu ... Laže se najde posel, olajšan je stik s morebitnimi naročniki, laže in nevsiljivo jim predstaviš svoje delo. Vedno je moja odločitev, ali si bom vzel čas in preveril, kar mi je vzbudilo zanimanje.

Neki kritik je za vaše fotografije dejal, da pogosto dajejo vtis, kot da bi bile zrežirane, čeprav je povsem jasno, da niso. Ali v trenutku, ko pritisnete na sprožilec, veste, da je to tisti motiv, ki ste si ga naslikali v glavi?

Na končni izdelek vplivajo številni dejavniki, od osvetlitve in položaja pred odrom

Cesaria Evora v ljubljanskem hotelu Slon.

do mojega in glasbenikovega razpoloženja. Imam več različnih pristopov k fotografiranju, od popolnoma spontanega, reportažnega načina do zrežiranih posnetkov, znotraj katerih še vedno iščem spontanost. Mnogokrat se lotevam fotografiranja tudi ekipno s kolegi osvetljevalci, maskerkami, scenografi, aranžerji ... V takih okoliščinah si vizualiziram fotografijo in se temu vedno poskušam približati s končnim rezultatom, ki seveda ni popolnoma tak, pa vendar dober. Rad imam presenečenja. **No, ampak zato, da glasbenika dobite dobro razpoloženega in da ste tudi vi prave volje, je vendarle potrebne tudi nekaj sreče?**

Ja, v bistvu ja. Verjetno tudi za nas drži, da moramo biti v pravem trenutku na pravem kraju. In trenutek je lahko točno določena sekunda in pravi kraj točno določen kvadratni meter. Sreča mora biti vedno prisotna. Vendar sem prepričan, da so predvsem popolna osredotočenost, navzočnost in koncentracija tisti nujno potrebni pogoji, da se stvari dogajajo in odvijajo v pravo smer. Da si na neki način sam svoje sreče kovač. To ne velja zgolj za fotografijo. Pomembna je tudi potrpežljivost. Pogosto pravim, da fotografi pravzaprav ves čas samo čakamo.

Nekateri fotografi imajo povsem filozofski pristop do svojega dela in pogosto podajajo razlage, za katere se zdi, da so zelo intelektualistične?

Tak pristop mi nikoli ni bil blizu. Konceptualne fotografije nikoli nisem preveč maral. Sem bolj spontan tip. Verjetno imam prav zato rad džez, katerega pomemben sestavni del je improvizacija. Vem, da je takšna tudi moja fotografija.

Verjetno se tudi fotografi srečujete z neurejenimi razmerami na področju avtorskih pravic? Vas razburi, če v časopisu ali reviji najdete svojo nepodpisano in neavtorizirano fotografijo?

Ne razburjam se več. Ko je škoda narejena, ne moreš več veliko storiti. In da bi se še zaradi tega sekiral ... Vedno pa opozorim na napako in če je to potrebno, si izborim avtorske pravice. Vedno znova ugotavljam, da lahko največ naredimo sami zase. Ugotavljam namreč, da prej ali slej vse pride okoli, vse se razve. V dže-

zovskem svetu se skoraj vsi poznamo. Prav po spletu neverjetnih naključij sem odkril kar nekaj svojih nepodpisanih fotografij. Zgodilo se mi je, da je agent, ki sem mu poslal svoje fotografije, te posredoval revijam, kot sta Down Beat in Jazz Times, kjer so jih objavili brez mojega podpisa. Ni se mi zdelo najbolj fer, čeprav vem, da sem bil delno kriv tudi sam, ker se nisem dovolj natančno dogovoril. Pred desetimi leti sem na nekem džezovskem festivalu fotografiral novinarja, ki si je med čakanjem na intervju z nekim glasbenikom delal zapiske. Zdel se mi je dober motiv in sem pritisnil na sprožilec. Z možakarjem sva se lani spoznala in celo spoprijateljila. Ko sva se naslednjič srečala, mi je podaril svojo knjigo in glej, v njej sem našel svoj nepodpisani portret Cesarie Evore. Moj znanec seveda ni imel nič s tem, on je pač oddal tekst, fotografije pa je založnik dobil iz drugih virov ... Pomembno je, kako se odzovemo v takih trenutkih. Nekateri ne naredijo nič, nekateri znorijo, nekateri se poskušajo pogovoriti ...

Ne gre samo za podpis in avtorizacijo. Nekateri mediji fotografije povsem brez občutka obrezujejo in jih tako kvarijo tudi do nerazpoznavnosti. Tudi za izrez morajo imeti dovoljenje fotografa!

Zelo pomembno se mi zdi, da se vsak od nas fotografov bojuje za svoje pravice in daje vedeti, da gre za rezultat našega znanja in dela in da s tem vsak pač ne more početi, kar koli se mu zljubi.

Kaj storite, kadar najdete svojo nepodpisano fotografijo?

Ponavadi pokličem in povprašam, kaj bomo pa zdaj. Nekaj podobnega se mi je zgodilo pred kratkim, ko je znanec v nekem časopisu našel mojo fotografijo Vesne Zornik, ki mi kaže zobni aparat. Ta fotografija je bila narejena za razstavo o slovenskih glasbenikih v ljubljanskem KUD France Prešeren. Oni pa so jo objavili kot spremljevalno fotografijo nekega zobozdravstvenega članka. Ko sem jih poklical, jim je bilo še kar nerodno. V takih primerih je namreč v igri vsaj trikratni honorar zaradi nepodpisa in še enkrat trikratni honorar, ker za objavo niso imeli moje dovoljenja. No, na koncu se je izkazalo, da sem dobil zelo solidno plačilo.

Kako bi ocenili odnos, ki ga slovenski tiskani mediji namejnajo fotografiji?

Standardom, ki vladajo v tujini, nismo niti blizu. Tam te že na začetku sodelovanja seznanijo s pravili igre, višino honorarja, pravicami ... Iz zanesljivih virov vem, da se tam določene reportaže prodajajo za velike denarje. Pri nas tega ni. Res je, da je slovenski medijski trg zaradi svoje majhnosti zelo specifičen. Pa vendarle to ne more biti opravičilo, da je pri nas tako zelo malo medijev, ki se trudijo objavljati kakovostne fotografije. Ena izmed svetlih izjem je časopis, ki ga svojim potnikom namenja Adria Airways.

Urednikom je prišlo v navado, da morajo biti fotografije skoraj zastonj. Ampak zastonj ponavadi ni nič, če pa že, je kakovost precej šibka. Dober kruh ni poceni. Zdi se mi nesprejemljivo, da uredniki ne spoštujejo, da mora fotograf za dober izdelek vložiti precej dela, časa in miselne energije.

Fotografi točno vidimo, katere fotografije so bile kupljene na iStocku in katere so bile namensko izdelane, kot spremljava določenega besedila. V kakovostnih tiskanih medijih sta fotografija in besedilo povsem enakopravna sestavna dela celote, ki se ji reče članek. Včasih je prav fotografija tista, ki najprej pritegne pozornost bralca.

Si lahko predstavljate, da bi se tudi fotografije lahko na spletu kupovale podobno kot glasba na iTunes Storju, kjer je ena pesem na voljo za en dolar?

Ja, seveda, zakaj pa ne. Ampak avtorstvo mora biti zaščiteno. In to je ena od možnosti delovanja fotografa. Vsak se po svoje odloči, kako bo tlačil svoje zelje. ■